

FOLIA PHARMACOTHERAPEUTICA FEBRUARI 2020

Geneesmiddelenbewaking

Misbruik van venlafaxine

In februari 2019 waarschuwde *La Revue Prescrire* voor het misbruik van het antidepressivum venlafaxine, een serotonine- en noradrenaline-heropnameremmer of SNRI¹. In de geneesmiddelenbewakingsdatabank van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) zijn er tussen 2005 en 2016 een 13-tal gevallen van misbruik opgenomen. In de Verenigde Staten telde men in het *National Poison Data System* (NPDS) tussen 2000 en 2016 misbruik bij ongeveer 1 op 100 venlafaxine-gebruikers². In erg hoge dosissen (bij de meldingen betrof het 5 tot meer dan 10 maal de maximale dagelijkse dosis van 375 mg) zou venlafaxine een *amfetamine-achtig stimulerend effect* hebben dat bij sommige personen afhankelijkheid veroorzaakt. Het stimulerend effect van hoge dosissen ontstaat vermoedelijk doordat, naast het remmen van de heropname van noradrenaline en serotonine, ook de heropname van dopamine wordt geremd. In de beschreven casussen werden tabletten of gelules vermalen en via sublinguale, intranasale of intraveneuze weg toegediend, om zo snel mogelijk het stimulerende effect te bereiken. Dit is niet zonder risico, want in hogere dosis of bij overdosering kan venlafaxine gepaard gaan met potentieel zeer ernstige ongewenste effecten: thoracale pijn, hypertensie, verlenging van het QT-interval, tachycardie en agitatie, maar ook bradycardie, hypotensie, spierzwakte met een verhoogd risico op vallen, slaperigheid, duizeligheid, convulsies, coma en zelfs overlijden^{1,2,3}. Vaak gaat het misbruik gepaard met afhankelijkheid van andere middelen, zoals opioïden, cannabis, cocaïne en midazolam. Het lijkt dan ook aangewezen uiterst voorzichtig te zijn bij het voorschrijven van venlafaxine bij een voorgeschiedenis van middelenmisbruik.

Algemene bronnen

- 1 La Revue Prescrire. Venlafaxine: abus et toxicomanies. Février 2019, 39 (424) : p. 113.
- 2 Leonard JB et al. Characterization of intentional-abuse venlafaxine exposures reported to poison control centers in the United States. *Am J Drug Alcohol Abuse*. 2019;45(4):421-426. DOI: 10.1080/00952990.2019.1599382
- 3 Martindale. The complete drug reference. Venlafaxine hydrochloride. Geraadpleegd op 6 september 2019.
- 4 Farmacotherapeutisch Kompas (FTK). Venlafaxine. Geraadpleegd op 6 september 2019.

Colofon

De *Folia Pharmacotherapeutica* worden uitgegeven onder de auspiciën en de verantwoordelijkheid van het *Belgisch Centrum voor Farmacotherapeutische Informatie* (Centre Belge d'Information Pharmacothérapeutique), vzw erkend door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG).

De informatie die verschijnt in de *Folia Pharmacotherapeutica* mag niet overgenomen worden of verspreid worden zonder bronvermelding, en mag in geen geval gebruikt worden voor commerciële of publicitaire doeleinden.

Hoofdredactie: (redactie@bcfi.be)

T. Christiaens (Universiteit Gent) en
Ellen Van Leeuwen (Universiteit Gent).

Verantwoordelijke uitgever:

T. Christiaens - Nekkersberglaan 31 - 9000 Gent.